

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ศรีลังกา ตอนที่ ๓
สิกิริยา-ถ้ำมัลล-พระเชี้ยวแก้ว

โดย

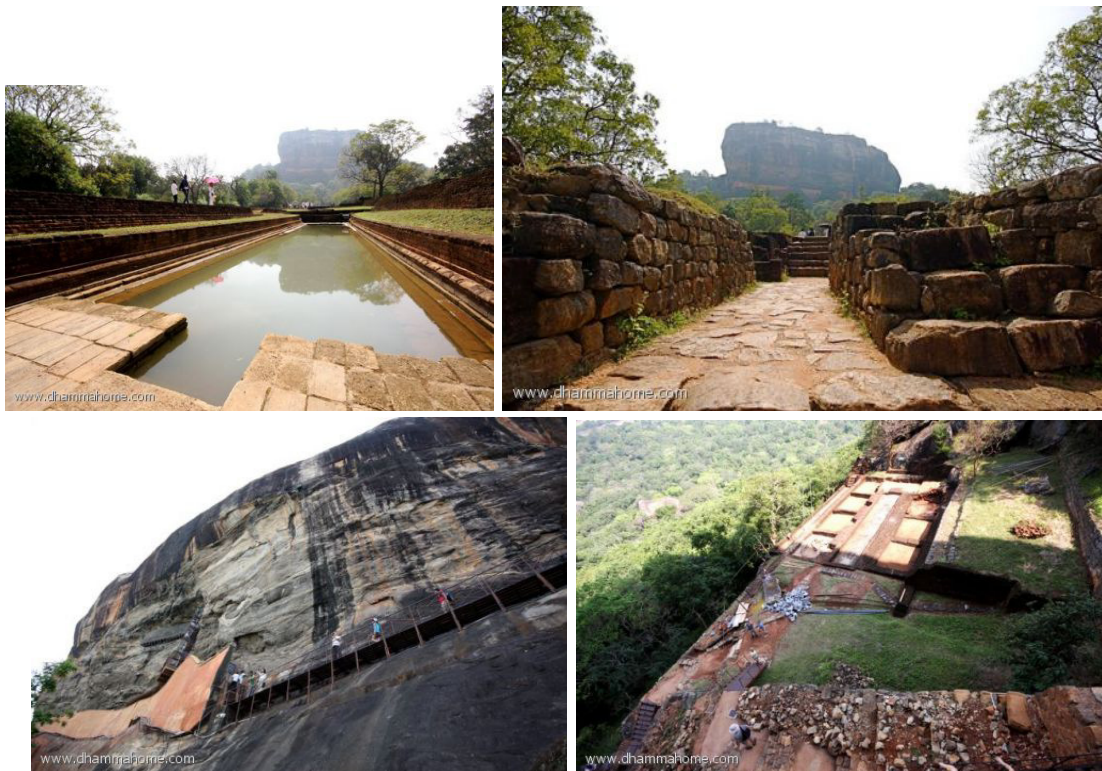
วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ศรีลังกา ตอนที่ ๓ สิกิริยา-ถ้ำดัมบุลลา-พระเชี้ยวแก้ว

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

แม้ว่า สิกิริยาจะเป็นเพียงพระราชวังบนยอดเขา ที่ไม่มีสิ่งก่อสร้างในทางพระพุทธศาสนา แต่ก็เป็นที่ที่นำไปเยี่ยมชม ให้เห็นถึงความสามารถ ความพยายาม ความคิด ความรุ่งเรืองและความไม่ยั่งยืน ความเปลี่ยนแปลงเสื่อมสลายของสรรพสิ่ง

ลิกิริยา เป็นโบราณสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก เป็นเลิศในการออกแบบผังเมือง การจัดสวน ระบบชลประทาน จิตรกรรม และงานศิลปะทั้งหลาย องค์การยูเนสโกประกาศให้เป็นมรดกโลกในปีพ.ศ. ๒๕๓๕

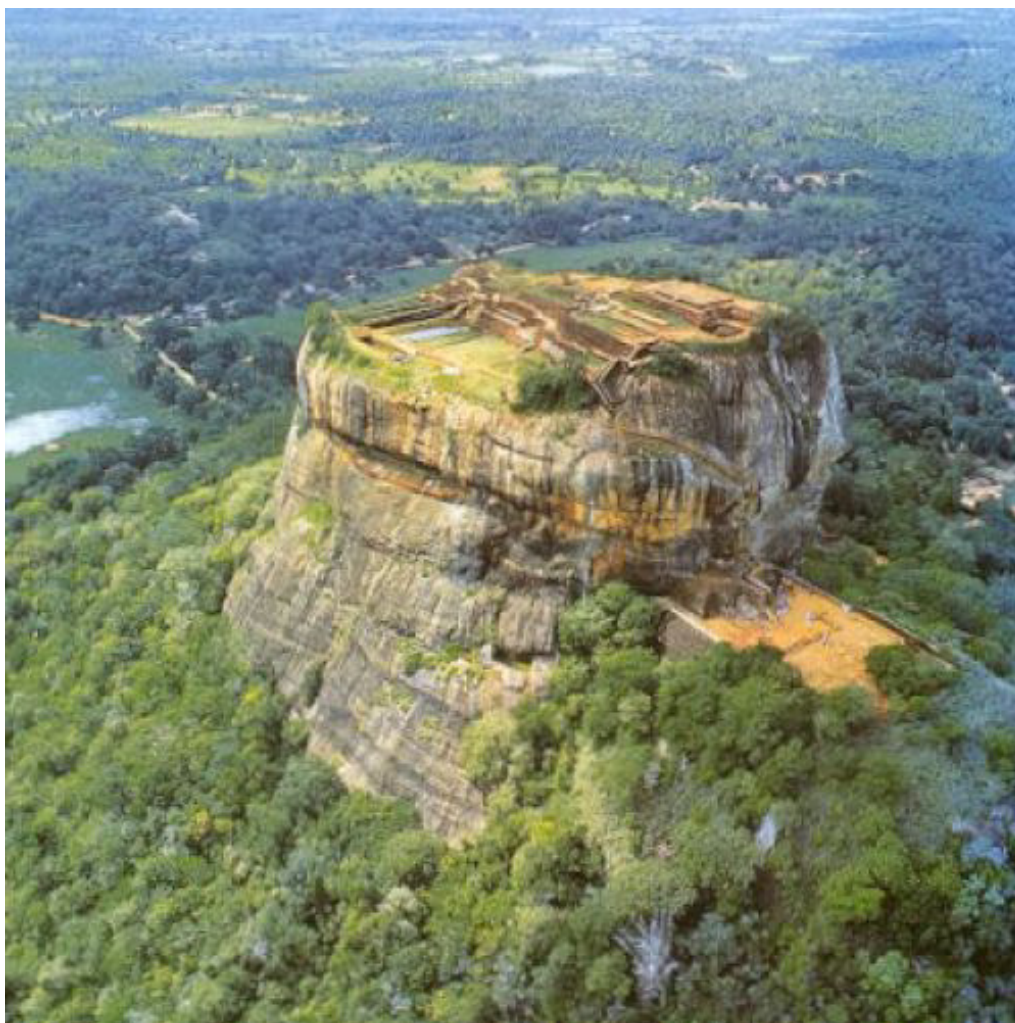

กล่าวกันว่า เมื่อหลังจากที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดการก่อสร้างสถานที่ที่น่าอัศจรรย์นี้ คือ ความหวาดกลัวของพระเจ้ากัสสปะ ผู้ครองราชย์ระหว่างปี ๑๐๒๑-๑๐๓๙ พระเจ้ากัสสปะขึ้นครองราชย์ โดยร่วมมือกับนายทหารบางคนลอบปลงพระชนม์พระบิดาตัวเองอย่างทารุณ เพราะเกรงว่าพระบิดาจะยกราชสมบัติให้พระอนุชาคือ เจ้าชายโมคคัลลานะ

พระเจ้ากัสสปะปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ ส่วนพระอนุชาหนีตายไปอยู่อินเดีย พระเจ้ากัสสปะทรงรู้พระองค์ว่า วิธีทางในการก้าวสู่บัลลังก์เลือดนี้ไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน ทรงหวาดกลัวตลอดเวลาว่าอาจจะทรงถูกล้างแค้นไม่วันใดก็วันหนึ่ง

พระองค์จึงทรงสร้างภูเขาสิทธิยา ให้เป็นพระราชวังที่งดงาม มีป้อมปราการมั่นคงแข็งแรง มีสะพานที่สามารถชักขึ้นได้ ป้องกันไม่ให้ข้าศึกเข้าโจมตี พระองค์ทรงย้ายมาประทับอยู่ที่นี้ และ ไม่เคยลงจากเขาเลย

แต่ในที่สุด หลังจากที่ทรงครองราชย์ได้ ๑๘ ปี เจ้าชายโมคคัลลานะก็ยกทัพจากอินเดียมาล้อมสิริยาไว้ และปล่อยข่าวว่ามีช้างเผือกคู่บารมีอยู่ในป่าใกล้เคียงพระเจ้ายกสปะ เมื่อพระเจ้ายกสปะได้ข่าวก็เสด็จลงจากยอดเขาเพื่อมาจับช้างเผือกจึงถูกฝ่ายพระอนุชาบุกโจมตีจนสิ้นพระชนม์กลางสนามรบ เจ้าชายโมคคัลลานะได้ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ และกลับไปครองราชย์ที่นครอนูราธปุระตามเดิม

จิตรกรรมฝาผนังอันงดงามของนางสนมและเหล่าบริวารบนหน้าผาหินแกรนิต

[๗๙] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความเสื่อมแห่งโกศะมีประมาณน้อย ความเสื่อมแห่งปัญญาชั่วร้ายที่สุดกว่าความเสื่อมทั้งหลาย.

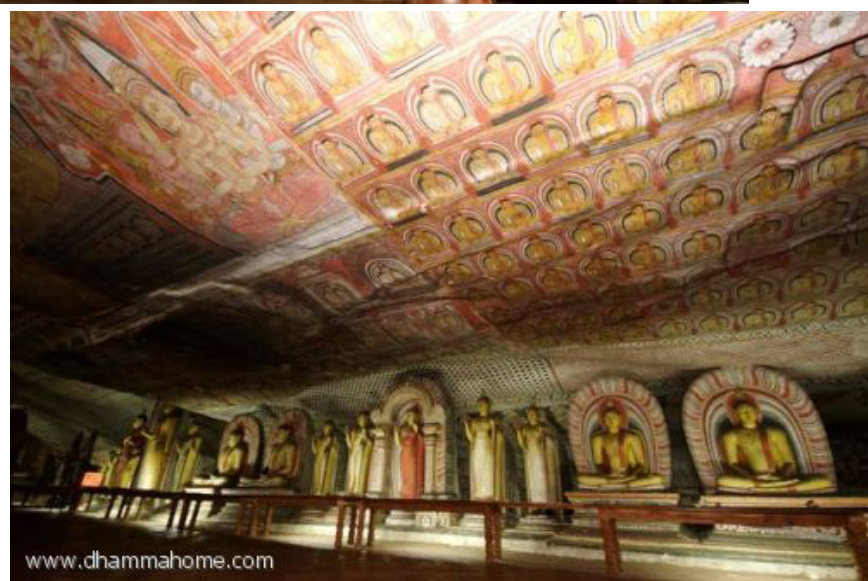
[๘๐] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความเจริญด้วยโกศะมีประมาณน้อย ความเจริญด้วยปัญญาเลิศกว่าความเจริญทั้งหลาย เพราะฉะนั้นเธอทั้งหลายพึงสำเหนียกอย่างนี้ว่า เราทั้งหลายจักเจริญด้วยความเจริญปัญญา ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายพึงสำเหนียกอย่างนี้แล.

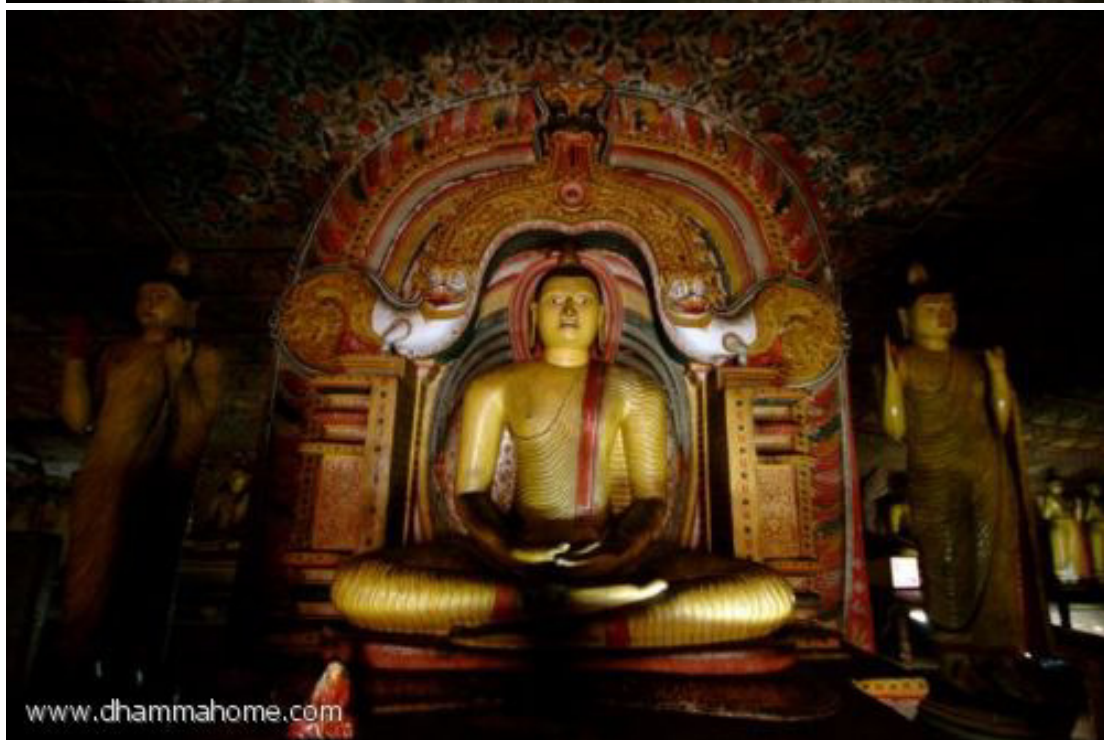
[พระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต เล่ม ๑ ภาค ๑ - หน้าที่ 143](#)

สถานที่ต่อไปคือ ถ้ำดัมบุลลา สร้างโดยพระเจ้าวาลากัมบา (Walagambahu) พระองค์เคยพำนักในถ้ำดัมบุลลา ช่วงที่พระองค์เสด็จพลัดถิ่นจากเมืองอนูราชปุระเพื่อเป็นการตั้งหลักก่อนที่จะรวบรวมไพร่พล กลับไปรบกันอีกครั้งหนึ่ง

ต่อมาเมื่อพระองค์ทรงรบชนะ และเสด็จกลับขึ้นครองราชย์ พระองค์ทรงสร้างวิหารศิลาภายในถ้ำที่ดัมบุลลานี้ ภายในมีถ้ำทั้งหมด ๕ ถ้ำ ซึ่งมีขนาดใหญ่เล็กต่างกันไป

แต่ละถ้ำ มีพระพุทธรูปใหญ่น้อยประดิษฐานอยู่เป็นจำนวนมากกว่าร้อยองค์ และที่เสริมให้ถ้ำทั้ง ๕ มีความวิจิตรงดงามอย่างยิ่งก็คือ ภาพเขียนสีจิตรกรรมฝาผนัง และเพดานจนแทบจะเต็มพื้นที่ ซึ่งมีอายุราว ๘๐๐ ปีมาแล้ว

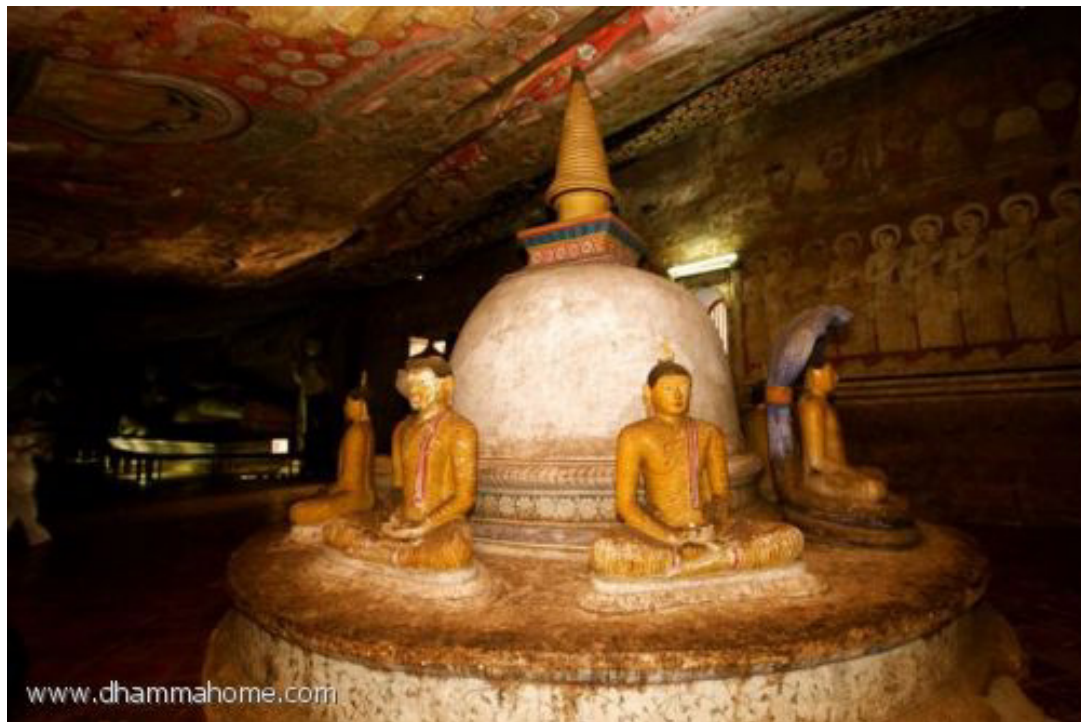
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเป็นธรรมทายาท อย่าเป็นอามิสทายาทของเรตถาคตเลย ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้อที่เธอทั้งหลายเป็นอามิสทายาท ไม่เป็นธรรมทายาทของเรตถาคตนั้น จะพึงเป็นเหตุให้ถูกวิญญูชนติเตียนเอาได้ว่า สวาททั้งหลายของพระศาสดาพากันเป็นอามิสทายาท ไม่เป็นธรรมทายาทอยู่ ถึงเรตถาคตก็คงถูกวิญญูชนติเตียนได้ว่า สวาทของพระศาสดาเป็นอามิสทายาท ไม่เป็นธรรมทายาทอยู่ ดังนี้.

ภาพเขียนสีเหล่านี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า พระพุทธศาสนา พระพุทธประวัติ มวลเหล่าเทวดาประจำแคว้น รวมถึงลวดลายทางพุทธศิลป์ เช่น ลายดอกบัว ดอกพิกุล ลงสีเส้นสวยงามน่าอัศจรรย์ยิ่งนัก

"...ร่มเงาของวัด บริเวณสถานทุกแห่งของวัดวาอารามทั้งหมดเป็นของ
พระรัตนตรัย ซึ่งมีผู้รู้คุณสร้างขึ้น มีปฏิการะต่อพระรัตนตรัยแล้วหรือยัง..."

"...ถึงแม้ว่าจะมีความสุขชั่วครั้งชั่วคราว ความสุขนั้นก็ไม่เที่ยง ความทุกข์ก็ไม่เที่ยง อุเบกขาก็ไม่เที่ยง ทุกอย่างที่เกิดขึ้นล้วนไม่เที่ยงทั้งสิ้น ไม่มีอะไรเลยในชีวิตที่จะเป็นสุขอย่างมั่นคงแท้จริง ต้องอบรมปัญญาให้เห็นชีวิตตามความเป็นจริง คือเห็นการเกิดขึ้นและดับไป ของสภาพธรรมทั้งหลายที่ปรากฏตามความเป็นจริง..."

เราถึงเมืองแคนดี้ และเข้ากราบสักการะพระเขี้ยวแก้ว ณ วัดศรีดาลามัลการะ
และเช่นเคย เราได้รับความเมตตาจากคณะสงฆ์ ให้เข้านมัสการได้ถึงห้องชั้นในครับ

คนผู้ถูกอวิชชาหุ้มห่อไว้ พราจากสังขธรรม จักเสวยแต่สงสาร คือ ชาติและ
มรณะสิ้นกาลนาน ส่วนชนเหล่าใดได้ธำรงภาพเป็นมนุษย์แล้ว เมื่อพระตถาคตประกาศ
สังขธรรม ได้กระทำแล้ว จักกระทำ หรือ กระทำอยู่ ตามพระดำรัสของพระศาสดา
ชนเหล่านั้นชื่อว่าได้ประสบขณะ คือ การประพาสพระพรหมจรรย์อันยอดเยี่ยมในโลก

[พระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย อวัจจกนิบาตเล่ม ๔ - หน้าที่ ๔๕๔](#)

สำหรับประวัติของพระเขี้ยวแก้วมีว่า เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธ
ปรินิพพานได้มีการแบ่งพระบรมสารีริกธาตุโดยโทณพราหมณ์ ซึ่งในส่วนของพระทันต
ธาตุที่เป็นพระเขี้ยวแก้วอันเป็นที่ตั้งของการแสดงธรรมของพระพุทธองค์ มีอยู่ ๔ องค์
องค์ที่หนึ่งอยู่ที่เมืองนาค องค์ที่สองอยู่ที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ องค์ที่สามอยู่ที่คัณธรัฐ
องค์ที่สี่อยู่ที่ศรีลังกา

สำหรับประวัติของพระเขี้ยวแก้วที่ศรีลังกานั้นกล่าวกันมาว่า พระเถระรูปหนึ่ง ได้นำพระเขี้ยวแก้วไปมอบให้พระเจ้าพรหมทัตต์ แห่งนครทันทปุระ ต่อมาสมัยพระเจ้าคุหะสีวะ ได้มีข้าศึกมาประชิดเมือง พระองค์ทรงเป็นห่วงพระเขี้ยวแก้ว จึงมีพระบรมราชโองการให้เจ้าหญิงเหมาลา พระราชธิดา กับเจ้าชายทนต์กุมารซึ่งเป็นพระนัดดา และพระสวามีของเจ้าหญิงเหมาลา ให้นำพระเขี้ยวแก้วไปสู่เกาะลังกา

ทั้งสองพระองค์ต้องปลอมตัวเป็นพราหมณ์ ซ่อนพระเขี้ยวแก้วไว้ในมวยผมของเจ้าหญิงเหมาลา ทั้งสองต้องฟันฝ่าอุปสรรคมากมาย และเมื่อมาถึงศรีลังกาก็ได้นำขึ้นถวายแด่พระเจ้าเกียรติเมฆวรรณ ที่นครอนูราธปุระ และทุกครั้งที่ย้ายเมืองก็จะอัญเชิญพระเขี้ยวแก้วมาประดิษฐานในพระอารามหลวง

จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๒๒๘-๒๒๕๐ พระเจ้าวิมลธรรมสุริยะที่ ๒ ได้ัญเชิญพระเขี้ยวแก้วจากพุกาม มาประดิษฐานไว้ ณ วัดศรีดาลามัลลภาวะ เมืองแคนดี้ จนปัจจุบัน

การที่ได้มีโอกาสมากราบสักการะพระเขี้ยวแก้วที่ศรีลังการาวนี้ นับเป็นบุญยิ่ง ได้เห็นถึงความศรัทธา และ ให้ได้พิจารณาถึงคุณค่าอันสูงสุด ที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ปัญญาความเข้าใจถูก เห็นถูก ในธรรมะที่พระพุทธองค์ทรงตรัสรู้และทรงแสดงไว้ ตามควรแก่อัธภาพของตน ให้ได้เห็นถึงความหมายและคุณค่าของคำว่าศรัทธาที่ไม่ประกอบด้วยปัญญา และ ศรัทธาที่ประกอบด้วย "ปัญญา"

"...ปัญญาจะเกิดขึ้นได้ต้องมาจาก ปริยัติธรรม พระอริยสาวกทั้งหลายอาศัยแล้ว จึงถึงความเป็นสัมมัตตะ ปัญญาที่ประจักษ์แจ้งลักษณะของสภาพธรรม เกิดจากการฟังพระธรรม ผู้ที่เห็นคุณของพระรัตนตรัย มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ย่อมไม่ขาดการฟังพระธรรมซึ่งเป็นปริยัติธรรม ข้อสำคัญที่สุดสำหรับผู้ฟังพระธรรมและศึกษาพระธรรม คือต้องรู้ว่าเพื่อน้อมประพฤติปฏิบัติตามเท่าที่สามารถจะกระทำได้อย่างได้เป็นผู้ที่เพียงฟัง จึงชื่อว่า เป็นผู้ที่เคารพในพระธรรมจริงๆ..."

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

